

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Q. 192. An osculum carnale & sensibile sit peccatum mortale.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

- » si ad majus malum impediendum non puniantur
 » & tantum tolerant. *V. Dian. P. 1. T. 13. R. 82.*
 » XI. Persona soluta permittens se tangi ab alio
 » tactu, qui vulgo censetur pudicus, ut prehen-
 » sio, contrectatio manuum, amplexus, & oscula,
 » juxta morem Patriæ, non peccat, nisi ei constet
 » fieri pravo affectu: huic enim cooperari
 » non licet. Docet tamen *Fill.* etiam tunc admitti
 » posse, ne tangens infametur. Admittens autem
 » tactus impudicos, (ut mamillarum & obli-
 » quarum partium) vel oscula furtiva, & morosa
 » vel indecentia, peccat, quia præsumitur affectus
 » malus. *V. Fil. n. 197. & infra L. 5. c. 1. Dub. 2.*
 » *Quæres.* An, & quatenus liceant tactus
 » aspectus, &c. inter Conjuges, & Sponfos.
 » *Resp. 1.* Conjugibus licent, si referantur
 » ad copulam; ad hanc enim licite se exciunt.
 » Alio autem fine, v. g. voluptatis causâ si fiat
 » sunt peccata venialia, quia Matrimonium eis
 » cohonestat, ac defectus debiti finis non est
 » mortalis; nisi tamen habeantur cum periculo
 » pollutionis; quæ cum iis sit illicita, eo casu
 » erunt mortalia, regulariter saltem. *Sanch. L. 1.*
 » *D. 46. n. 7. Fill. n. 165. & alii.*
 » *Resp. 2.* Sponsis tactus impudici non licent,
 » pudici verò in partibus honestis licent, si ex
 » tantum intendant delectationem sensitivam,
 » secus si veneream. *Sanch. n. 50. & c. Bonac. Tom. 1.*
 » *de usu Matrimon. Q. 4. P. 9. n. 6. & c.*

A D D E N D A.

- 888 Q. 192. An osculum carnale & sensibile
 peccatum mortale. R. Alexander VII. damna-
 hanc proposit. 40. Est probabilis opinio, quæ dicitur
 tantum esse veniale, osculum habitum ob delectationem
 nem carnalem & sensibilem, quæ ex osculo oritur
 secus

secluso periculo consensûs ulterioris & pollutionis.
Pro qua damnatione intelligenda, & ut ad quæsti-
onem respondeatur, sit

§. 1. Delectatio (in genere) est simplex compla- 889
centia in aliquo objecto finè desiderio rem illam
assequendi vel exequendi, potèstque esse de re
turpi vel non turpi: res autem turpis hic dicitur,
quæ ad Venerem seu luxuriam spectat, uti dicitur
Lib. 5. N. 92.

§. 2. Delectatio de re turpi potest esse vel 890
merè spiritualis, quæ nempe in sola voluntate est,
ut si quis delectetur turpi objecto finè ulla turpi
commotione in corpore: vel non merè spiritualis,
sed simul carnalis, uti si simul adsit turpis motus
in corpore. Et utraque dicitur *delectatio morosa*,
non ob moram temporis, nam potest in unico
instanti haberi, sed vel ideo, quia voluntas eam
advertens, deliberatè admittit, & sic moratur seu
se detinet in ea; vel quia, cum in illa se detineat,
non vult pergere ad opus, ideòque dicitur illi
immorari seu in illa sola quiescere & permanere.

§. 3. *Delectatio carnalis* alia est *venerea*, 891
quæ oritur ex commotione seminis vel spirituum
genitalium, alia *purè sensibilis*, quæ habetur
ex applicatione sensûs ad suum objectum, & exur-
git in appetitu sensitivo cum aliqua alteratione
corporis per motum spirituum vitalium, v. g.
circa pectus, ob solam proportionem seu connatu-
ralitatem, quam talis res habet cum organo
talis sensûs. Vide dicenda Lib. 5. à num. 93.

§. 4. Etiam præscindendo à commotione 892
spirituum genitalium, dicendum est, quòd *delecta-
tio merè spiritualis* circa materiam veneream,
semper sit peccatum mortale, uti habet communis
cum S. Thoma 1. 2. Quæst. 74. Art. 8. Ratio est
1. Quia

1. Quia talis delectatio est de objecto graviter malo nam in materia venerea non datur levitas materiæ, uti dicitur à num. 910, ergo est actus mortaliter malus, quia actus suam malitiam habet per ordinem ad objectum, in quod tendit. 2. Si conjugatus delectetur sodomiam, peccat mortaliter, non ratione commotionis spirituum, quia hæc in conjugato non est mortalis, ergo ratione objecti graviter mali, ergo delectatio ipsa ratione objecti venerea secundum se est graviter mala. 3. Si delectatio interna esset mala ratione commotionis spirituum, ergo ubi æqualiter excitarentur spiritus, esset æqualis malitia, quod patet esse falsum, nam fieri potest, ut in cogitatione de fornicatione magis quam de sodomia excitentur spiritus, & tamen delectatio de sodomia habet majorem malitiam ergo illam habet ratione objecti, præscindendo à commotione spirituum. 4. Delectatio fornicationis ut præsentis magis opponitur castitati quam delectatio fornicationis ut futuræ, sed delectatio fornicationis ut futuræ est peccatum mortale, ut à Christo prohibetur desiderium etiam ineluctabile fornicationis tanquam mœchatio interna, ut exponunt SS. Patres, ergo. 5. Qui tali objecto delectatur, consentit in id, quod affectus suus inclinetur in fornicationem, & ut conformetur objecto mortaliter malo, uti ait S. Thomas, hoc autem est mortaliter malum, ergo. 6. Quando volumus deliberatè sibi complacet in objecto turpi, ponit causam per se commotionis turpis, uti latè ostendit Arr. T. 3. D. 45. S. 3. Subf. 2. n. 11. & T. 5. Tract. de Peccatis D. 58. S. 5. à num. 42, nam moraliter necesse est ut excitentur spiritus genitales, ergo est causa per se talis commotionis turpis, ergo peccat mortaliter.

Si dicas, licere gaudere de pollutione in somno facta. R. Licet gaudere de ea ut venereè delectabili, N, ut aliunde utili & bona, v.g. quia levat tentationem, prodest valetudini, *transseat*, non est autem hic paritas, tum quia non ponitur causa per se illius, tum etiam quia gaudium non fertur in pollutionem, sed in aliquid illi aliunde & per accidens causatæ conjunctum. *Vide dicenda num. 933.*

§. 5. Motus venere, qui oriuntur ex osculo 893
similique causa, sunt peccata mortalia, si intendantur, uti omnes tenent: Si autem non intendantur, sed tantum prævideantur secuturi, *Vasquez*, uterque *Marchantius*, *Lefs.* de Justit. L. 4. c. 3. n. 102. *Gobat* in Exp. T. 7. n. 330. *Sporer* in Th. Mor. T. 1. c. 5. à n. 19. dicunt non semper esse mortalia, quia sunt tantum indirectè voliti in causa non mortaliter mala, & abest periculum consensûs in ipsam delectationem, pollutionem, aliudve opus turpe, uti supponitur, ergo non sunt mortale. *Probant* *Conseq*: quia cum motus tales facillimè orientur, irrationabile & nimis durum foret sub mortali obligare ad vitandas tales causas venialiter tantum malas, è quibus oriuntur, v.g. curiosum aspectum vel colloquium cum fœmina, quæ nemo dicit esse ex se peccata mortalia. Neque huic sententiæ (inquit *Sporer*) contrariatur Decretum *Alexandri VII*, nam prop. 40. damnata manifestè loquitur de delectatione carnali sensibili, utique venerea, ex illis osculis orta & directè volita cum consensu in illam, uti constat ex illis verbis, *absque periculo consensûs ulterioris* (nempe in fornicationem aliudve opus turpe) ergo supponitur jam consensus in ipsam delectationem veneream ex illis osculis ortam, qui utique mortalis est:
Et

Et ita quidem (inquit ille) non meo solius iudicio, sed plurimum virorum doctorum requisito consilio sentio, salvâ semper auctoritate S. Sedis. Videtur continere *Busenbaum* n. 887. relatus, & iterum L. 5. n. 76. Et sententia illa est probabilis, attamen periculosa pro praxi, uti dicitur num. 894. & 897.

894 §. 6. Auctores plures quàm 20. partim cum *Fill.* *Tract.* 30. à num. 176, partim alii plures apud *Mendo* D. 5. num. 89. & 90. dicunt non esse mortale velle delectationem tantùm sensibilem, quæ oritur in osculis vel tactibus, 1. Quia per se non est mala, alioqui nunquam liceret, nequidem ex urbanitate, more Patriæ vel necessitate; imò, uti latè probat *Arr.* 1. 2. D. 46. n. 18. & *Henas* in *Empyreol.* P. 2. L. 8. Exercit. 32. Sect. 1. in cælo erunt illæ delectationes sensuum, ergo sistendo in eis non peccatur saltem graviter. 2. Quia si sistatur in illa delectatione sensibili, non additur ullus finis mortaliter malus. 3. Quia hinc nulla est propriè libido vel luxuria, nam ad hanc requiritur excitatio obscœnarum partium corporis, aut saltem spirituum genitalium circa illas, uti docent multi apud *Mendo* num. 94. ergo etiam non apparet, cur peccetur graviter. Hæc sententia est saltem speculativè probabilis, & etiam practicè respectu illius, cui post quæsitam & admistam talem delectationem sensibilem, per se loquendo, non est periculum proximum delectationis veneræ, etiamsi per accidens quandoque oriatur, dummodo non deest consensus: quia autem quamdiu sumus in hoc mortali corpore, non videtur moraliter possibile, ut cum tali delectatione sensibili delibere quæsitam & admistam non adsit periculum proximum delectationis veneræ, hinc *Mendo* n. 94. & *Sporer* in *Tyrocin. Sacram.* P. 4. n. 351. rectè dicunt

hanc sententiam regulariter non esse practicè probabilem, probatque hoc variis argumentis *Sanch. de Matrim. Lib. 9. D. 46. N. 7.*, quamvis postea *num. 17.* videatur in alteram sententiam deflectere: certum enim est vix posse ita sisti in illa delectatione sensibili, quin accedant delectationes venereæ, in quas consentire vel se exponere consentiendi periculo secundum omnes est mortale: præterea si delectatio sensibilis sit circa objectum per se turpe, omnes dicunt esse mortale, quia experientia probat (inquit *Sporer*) quòd delectationi sensibili quæsitàe vel admisæ circa objectum de se turpe inseparabiliter semper conjuncta sit delectatio venerea, in quam pariter ordinariè consentiet voluntas ita malè disposita. Atque ex his patet propositionem 40. rectè ab *Alexandro VII.* esse damnatam. *Vide dicenda Lib. 5. num. 106.*

Q. 193. *Quid sit delectatio speculativa, 895*
quid practica; & an semper sint peccatum mortale.

R. §. I. *Sporer* in *Theol. Mor. P. I. T. I. C. 6. N. 29.* vocat illam *speculativam*, quæ est de ipsa cognitione actus mali, vel de modo miro illius, v. g. vides amicum prono vultu cadentem in lutum & efferentem nasum sordidum, ac rides, non casum, de casu enim doles, sed modum lepidum cadendi; hanc delectationem vocat ipse *speculativam*: *practicam* autem dicit esse tum, si fit de ipsa re vel actione cogitata, ita ut ratio delectans sit ipsa res: hinc *infert* cogitationem *practicam* de re turpi semper esse peccatum mortale; delectationem autem *speculativam* in imaginatione de rebus turpibus, si sit voluntaria & non adsit bonus finis, qui mentem aliò divertat (practicè loquendo) etiam semper esse peccatum mortale, quia